

**GÉPGYÁRTÁS-TECHNOLÓGIAI ISMERETEK
KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA**

MINTAFELADATOK

Teszt és kifejtő feladatok

1. feladat **3 pont**

Válassza ki az alábbi állítások helyes befejezését!

Karikázza be a helyes válasz betűjelét!

- Az A3 rajzlap nagysága mm-ben:
 A) 421×594   B) 420×594   C) 297×420
- A kicsinyítés megadásának jele:
 A) M10:1   B) M1:10   C) M5:1
- A dőlt szabványírás szöge:
 A) 75 fok   B) 45 fok   C) 85 fok

2. feladat **5 pont**

Az alábbi, nem oldható kötésekre vonatkozó állításokról állapítsa meg, hogy igazak vagy hamisak! Igaz állítás esetén „I”, hamis állítás esetén ”H” betűt írjon az állítás előtti pontozott vonalra!

..... A szegecseléshez szükséges szegecsszár hosszát a Bach-féle tapasztalati képlettel lehet meghatározni.

..... A ragasztott felületek előzetes zsírtalanítására nincs szükség, hiszen a kötés létrehozása során a zsíros szennyeződések leégnek.

..... A keményforrasztást a gázhegesztés eszközeivel alakítják ki.

..... Ha a szegecskötés kialakítása csak az egyik oldalról érhető el megfelelően, akkor húzószegecseket vagy robbanószegecset alkalmaznak.

..... Hegesztési varratokat lehetőleg csak húzó vagy nyomó igénybevételnek tesszük ki.

3. feladat **3 pont**

Állapítsa meg, hogy az alábbi keménységmérésre vonatkozó állítás igaz vagy hamis! Válaszát indokolja meg!

Az úgynevezett Poldi-kalapáccsal végzett keménységmérés statikus vizsgálati eljárás.

Az állítás:.....

mert: .....

.....

.....

4. feladat

4 pont

Soroljon fel négy olyan helyzetet, amikor a munkavállalónak munkavédelmi oktatásban kell részesülnie!

.....

.....

.....

.....

5. feladat

4 pont

Írja le az erőpár fogalmát!

.....

.....

.....

6. feladat

4 pont

Írja le a hidegalakító eljárások közül a vágás lényegét, technológiai sajátosságait!

.....

.....

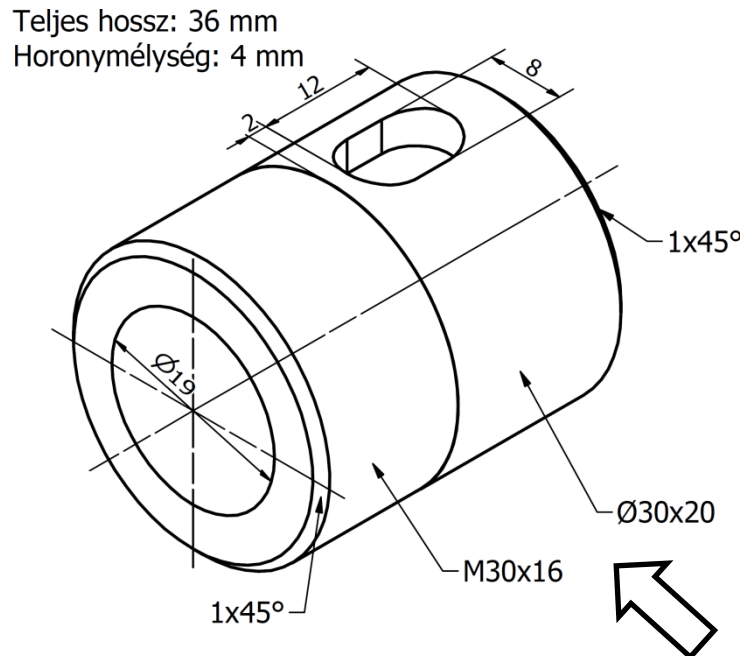
.....

Szerkesztést igénylő feladatok

1. feladat

25 pont

A szemléltető axonometrikus kép alapján szerkessze meg a persely nevű alkatrész méretezett alkatrészrajzát!

A rajz készítésekor vegye figyelembe az alábbiakat!

- A nyíllal jelölt irányából készített nézet (előlnézet) helyén félnézet-félmetszetben ábrázolja a perselyt!
- A persely végigmenő furata kúpos. A kúpos furat kis átmérője 16 mm.
- A rajz méretarányát M 2:1-re válassza!
- A reteszhorony mélységének megadásához metszősík nyomvonalában elhelyezett szelvényt alkalmazzon!
- Készítse el a mérethálózatot! A mérethálózat felépítésekor kerülje a láncszerű méretezést!
- A kúpos furat méretezését a kis átmérőjének és a kúposságának megadásával végezze!
- A reteszhorony szélességének tűrésjele N9. Ennek alsó eltérése $-29\ \mu\text{m}$, felső eltérése $-4\ \mu\text{m}$. Adja meg a rajzon a tűrés jelölését és készítse el a helyesen kitöltött tűréstáblázatot!
- Az alkatrész egészére $3,2\ \mu\text{m}$ nagyságú átlagos érdességet írjon elő a kúpos furat felületek kivételével! A kúpos furat felületek érdességét $1,6\ \mu\text{m}$ -re írja elő!

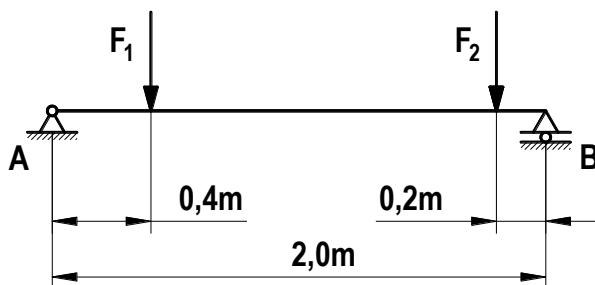
Számítást igénylő feladatok

Egyszerű feladatok

1. feladat

7 pont

Határozza meg az ábrán látható, koncentrált erőkkel terhelt kéttámaszú tartó reakcióerőit számítással! A számítások során a szerkezet saját tömegéből származó erőhatásokat ne vegye figyelembe! A számítások eredményeit két tizedesjegy pontosságra kerekítse!

Adatok:

- a koncentrált erők nagysága:

$$F_1 = 500 \text{ N}$$

$$F_2 = 250 \text{ N}$$

Feladatok:

- a) Írja fel a szerkezet egyensúlyát leíró összefüggéseket!
- b) Határozza meg a kényszerekben ébredő reakcióerőket! (F_A ; F_B)

2. feladat**6 pont**

Simító esztergálást végeznek $d_0 = 50,5 \text{ mm}$ -ről $d = 50 \text{ mm}$ -re egy fogással. Végezze el a forgácsolási, technológiai számításokat! A számítások eredményeit két tizedesjegy pontosságúra kerekítse!

Adatok:

- a kiindulási átmérő: $d_0 = 50,5 \text{ mm}$
- a megmunkált átmérő: $d = 50 \text{ mm}$
- az előtolás értéke: $f = 0,2 \frac{\text{mm}}{\text{ford}}$
- a forgácsolósebesség: $v_c = 1,5 \frac{\text{m}}{\text{s}}$
- a fajlagos forgácsolási ellenállás értéke: $k = 3200 \text{ MPa}$

Feladatok:

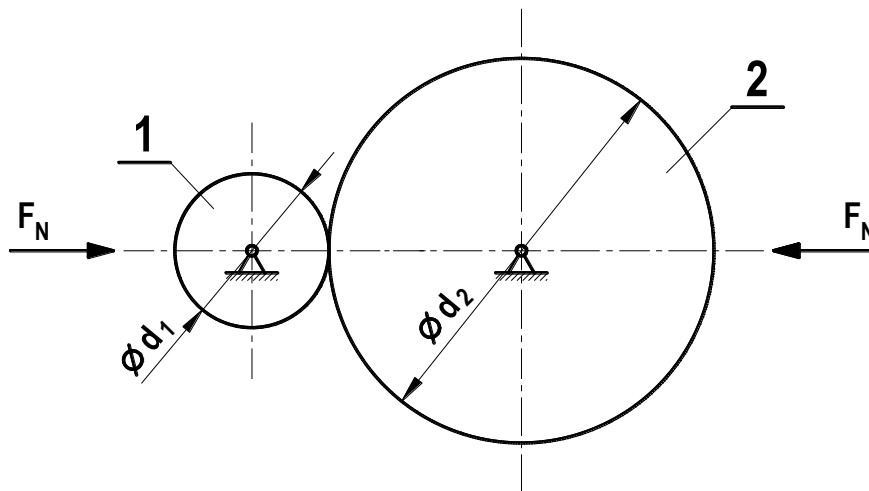
- a) Határozza meg a fogásvétel nagyságát! (a)
- b) Határozza meg a forgácsolóerő értékét! (F_c)
- c) Határozza meg a forgácsolás teljesítményszükségletét! (P_c)

Összetett feladatok

1. feladat

17 pont

Hengeres dörzshajtás hajtástechnikai adatainak meghatározása. A hajtás ideális, a teljesítmény-átvitel veszteségmentes. A számítások eredményeit két tizedesjegy pontosságra kerekítse!

Adatok:

- a hajtótárcsa átmérője: $d_1 = 60 \text{ mm}$
- a hajtott tárcsa átmérője: $d_2 = 150 \text{ mm}$
- a hajtótárcsa fordulatszáma: $n_1 = 960 \frac{1}{\text{min}}$
- a tárcsák szélessége: $b = 30 \text{ mm}$
- súrlódási tényező a tárcsák között: $\mu = 0,35$
- a tárcsákat összeszorító erő: $F_N = 350 \text{ N}$
- a palástnyomás megengedett értéke a tárcsák felületére: $p_{meg} = 300 \text{ kPa}$

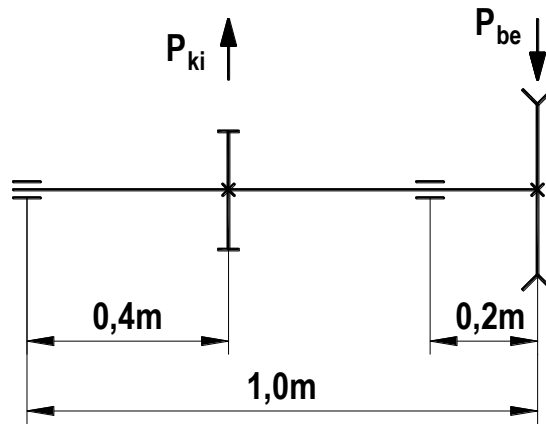
Feladatok:

- a) Határozza meg a hajtás tengelytávolságát! (a)
- b) Határozza meg a hajtás áttételét! (i)
- c) Határozza meg a hajtott tárcsa fordulatszámát! (n_2)
- d) Határozza meg a tárcsák kerületi sebességét a hajtótárcsa adataival! (v_k)
- e) Határozza meg a tárcsák között ébredő súrlódóerő nagyságát! (F_s)
- f) Határozza meg a hajtott tárcsa tengelyén lévő forgatónyomatékokat! (M_2)
- g) Határozza meg a redukált tárcsaátmérőt! (d_{red})
- h) Határozza meg a tárcsák között fellépő palástnyomás értékét ($p_{\acute{e}br}$) és minősítse megfelelés szempontjából a hajtást! (*megfelel / nem felel meg*)

2. feladat

10 pont

Az ábrán látható, konzolos kialakítású közlő tengellyel teljesítményt viszünk át az ékszíjtárcsáról a fogaskerékre egyenletes, stabil üzem során. A tengelyt tekintse végig azonos átmérőjűnek, az alkalmazott nyomatékkötések nem csökkentik a tengely keresztmetszetét. A számítások eredményeit két tizedesjegy pontosságra kerekítse!

Adatok:

- az átvitt teljesítmény: $P = 15 \text{ kW}$
- a tengely fordulatszáma: $n = 1440 \frac{1}{\text{min}}$
- a tengely anyagára megengedett csavarófeszültség: $\tau_{meg} = 50 \text{ MPa}$
- a tengely anyagának csúsztató rugalmassági modulusza: $G = 0,8 \cdot 10^5 \text{ MPa}$
- a tengely megengedett szögdeformációja: $\varphi_{meg} = 0,25^\circ / m$

Feladatok:

- a) Határozza meg a tengelyt terhelő csavarónyomatékot! (M_{cs})
- b) Határozza meg a tengely szükséges átmérőjét a megengedett feszültség figyelembe vételével ($d_{szüks(\sigma)}$) és válasszon 0-ra, vagy 5-re végződő egész értékű átmérőt! ($d_{(\sigma)}$)
- c) Határozza meg a tengely szükséges átmérőjét a megengedett deformáció figyelembe vételével ($d_{szüks(\varphi)}$) és válasszon 0-ra, vagy 5-re végződő egész értékű átmérőt! ($d_{(\varphi)}$)
- d) Határozza meg az előírt feltételeknek megfelelő, választott átmérőjű tengelyben ténylegesen fellépő csavarófeszültséget! ($\tau_{ébr}$)

Kiegészítő információ:

- a kör keresztmetszet poláris inercianyomatéka: $I_p = \frac{d^4 \cdot \pi}{32}$